

KNS-konferanse, 15.-16. mars 2023

Anne-Grethe Krogh, Fagforbundet

FORETAKSKRIMINALITET

Natur- og miljøkriminalitet

Illegale utslipp til luft, vann og jord

Illegal dumping av avfall

Lovbrudd mot artsmangfold;
dyr, planter og vekster

Ulovlig, miljøskadelige
produksjons-prosesser

Økonomisk kriminalitet

Hvitvasking og
innsidehandel

Bedrageri

Brudd på
regnskapsloven

Skatte-
unndragelse

Prissamarbeid

Konkurskriminalitet

Brudd på menneske-
rettighetene

Kriminalitet mot forbrukere

Ulovlig pris-
samarbeid

Manglende mat-
sikkerhet

Brudd på
forbruker-
rettigheter

Ulovlig markeds-
føring

Ulovlig produksjon av
skadelige produkter (mat,
medisin mv.)

Arbeidslivs-kriminalitet

Arbeids-
miljø-
kriminalitet

Lønns-
tyveri

Menneskehandel

Brudd på
menneske-
rettighetene

STRAFFEFRI BLINDVEI

- Insentivene gitt til hver enkelt kontrolletat påvirker hverandre negativt og bidrar samlet til en systemsvikt.
- Resultatet er ulikhet for loven. Det betyr i klartekst klassejustis.
- Fare for at tilliten til myndighetene forvitrer.
- Med små ressurser og manglende kompetanse tvinges kontrolletatene til å velge «minste motstands vei». Dermed kan straffefrihet i realiteten kjøpes.

Kontrollinstans	Kontrollmål	Drivkraft	Konsekvens
Politiet	Oppklaringsprosent	Enkle saker. Større saker beskjæres, og saker henlegges raskt av kapasitetsårsaker	Statistikken gjør dermed kriminalitet usynlig. Økonomisk kriminalitet framstår som ubetydelig.
Arbeidstilsynet	Antall tilsyn	Enkle tilsyn med «lite papirarbeid» prioriteres	Omfattende lovbrudd forsvinner. Profesjonelle lovbryttere profiterer mye på dette.
Skatteetaten	Restanser, arbeidsgiverkontroll og innkreving	Igjen en «fordel» å prioritere de enkleste sakene.	Utsikt til lang rettsbehandling og håndtering av kompliserte organisasjonsstrukturer nedprioriteres. Økonomisk sterke aktører får dermed en stor fordel.

Lønnstyveri som eksempel

- Lønnstyveri inn i straffeloven fra 01.07.2022. Fagforbundet sto bak initiativet.
- Hittil ingen saker i domsstolene, selv om frivillige organisasjoner melder at majoriteten av saker de får inn er lønnstyverisaker.
- Politiet mangler både kompetanse og interesse. Arbeidstilsynet mangler ressurser og anmelder ikke.
- Foretak/arbeidsgivere bruker konkurs for å slippe å betale det de har stjålet fra de ansatte. Samtidig oppretter samme arbeidsgivere nye selskaper.
- I beste fall tar det år for lønnstyveriofrene å få lønna de har krav på.
- Det lønner seg dermed å være foretak/arbeidsgiver – og kjeltring.
- **Tiltak:** Foretak som ikke er tilknyttet lønns Garantifondet, bør få plikt til å stille lønns garanti for å kunne operere i Norge. Dermed vil garantister og forsikringsselskaper også få en kontrollrolle. Det er også kommet forslag om at staten bør være inndriver i lønnstyverisaker.